

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 27 lutego 2025 r.

WRPS-VI.431.2.53.2024.GD

Pani
Xxx xxx
Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
w Serocku
ul. T Kościuszki 15
05-140 Serock

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2024, zespół kontrolerów w składzie: xxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego³, przeprowadził w dniach od 25 listopada 2024 r. do 10 grudnia 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Serocku⁴.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵, w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 25 listopada 2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 2/2024, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

Niniejszym przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie pomimo nieprawidłowości ocenił działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Serocku w zakresie organizacji zadania oraz w przedmiocie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Upoważnienie xxx.; Upoważnienie xxx

⁴ Dalej OPS, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁵ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – dalej Ustawa, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów lub u.p.o.u.a.

Kontakt:
telefon: (+48) 22 695 71 00
adres e-mail: wrps@mazowieckie.pl
strona www: www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Adresy do doręczeń:
plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa
ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka
e-doręczenia: AE:PL-96129-72086-CJUWV-29

I. Organizacja zadania

Jednostką realizującą zadanie w gminie Serock jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Do 29 lipca 2024 r. Ośrodkiem kierowała Pani xxx xxx, zatrudniona na stanowisku Kierownika od 1 lipca 1990 r. Do 31 lipca 2024 r. zastępcą kierownika była Pani xxx xxx. Od 1 sierpnia 2024 r. Pani xxx xxx jest kierownikiem OPS w Serocku, natomiast zastępcą kierownika jest Pani xxx xxx, która pełni tę funkcję od 1 września 2024 r.

W kontrolowanym okresie obsługę finansowo-księgową jednostki prowadziły: Pani xxx xxx, zatrudniona w OPS od 1 marca 2008 r. na umowę o pracę na stanowisku głównego księgowego oraz Pani xxx xxx, zatrudniona w Ośrodku od 1 września 2023 r. na umowę o pracę na stanowisku zastępcy głównego księgowego.

Organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania jednostki określają dwa następujące po sobie Regulaminy organizacyjne. Regulamin wprowadzony Zarządzeniem⁶ Kierownika OPS w Serocku z 4 stycznia 2022 r. – w § 14 ust. 1 pkt 4, wyodrębniono komórkę organizacyjną pod nazwą „Zespół świadczeń dla rodzin (SR)” oraz w § 15 ust. 4 pkt 2, wyodrębniono „stanowisko pracy ds. funduszu alimentacyjnego”, którego zadania zostały określone w § 22. Regulamin wprowadzony Zarządzeniem⁷ Kierownika OPS z 30 listopada 2023 r. – w § 14 ust. 1 pkt 4, wyodrębniono komórkę organizacyjną pod nazwą „Zespół świadczeń dla rodzin” oraz w § 15 ust. 4 pkt 2, wyodrębniono „stanowisko pracy ds. funduszu alimentacyjnego”, którego zadania zostały określone w § 22.

Według sporządzonego na potrzeby kontroli wykazu pracowników⁸, zadania związane z prowadzeniem postępowań w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego, realizowały niżej wymienione osoby, na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Serock:

1. Pani xxx xxx – kierownik OPS w Serocku do 29 lipca 2024 r., w kontrolowanym okresie posiadała upoważnienie⁹ do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Upoważnienie zostało wydane z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. art. 12 ust. 2 Ustawy.
2. Pani xxx xxx – kierownik OPS w Serocku od 1 sierpnia 2024 r, w okresie od 1 maja 2018 r. do 31 lipca 2024 r. zastępcą kierownika jednostki. Posiadała następujące po sobie upoważnienia¹⁰ do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wydane na podstawie art. 12 ust. 2 Ustawy.
3. Pani xxx xxx – zastępcą kierownika OPS w Serocku od 2 września 2024 r., posiada upoważnienie¹¹ do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wydane na podstawie art. 12 ust. 2 Ustawy.
4. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku inspektora ds. funduszu alimentacyjnego od 1 marca 2021 r., realizuje kontrolowane zadania od 1 marca 2021 r. na podstawie upoważnienia¹² do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z realizacji ustawy

⁶ Zarządzenie nr xxx z dnia xxx r.

⁷ Zarządzenie nr xxx z dnia xxx r.

⁸ Wykaz pracowników realizujących w Ośrodku Pomocy Społecznej w Serocku zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁹ Upoważnienie znak xxx xxx

¹⁰ Upoważnienie znak xxx xxx Upoważnienie znak xxx xxx

¹¹ Upoważnienie znak xxx xxx

¹² Upoważnienie znak xxx xxx

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bez możliwości wydawania decyzji w tych sprawach. Upoważnienie zostało udzielone na podstawie art. 12 ust. 2 Ustawy. W podstawie prawnej upoważnienia został przywołany również art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹³, co jest działaniem nieprawidłowym, gdyż wyłączną podstawą do udzielenia upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania wynikające z udzielonego upoważnienia zostały zawarte w zakresie obowiązków¹⁴, w którym określono realizację kontrolowanego zadania.

Kierownik OPS oraz Zastępca Kierownika posiadają upoważnienia tylko do wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Jest to nieprawidłowe, gdyż art. 12 ust. 2 Ustawy stanowi, że „Organ właściwy wierzyciela może upoważnić (...) kierownika ośrodka pomocy społecznej, (...), a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, (...) do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.” Zatem upoważnienie powinno obejmować nie tylko wydawanie decyzji ale również prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto ustalono, że dla pracownika merytorycznego realizującego kontrolowane zadanie nie wystąpiono z pisemnym wnioskiem do Burmistrza Miasta i Gminy Serock o wydanie upoważnienia. Na tę okoliczność Kierownik Ośrodka złożyła pisemne wyjaśnienia¹⁵, że w przedmiotowej sprawie wniosek został zgłoszony w formie ustnej przez Kierownika Ośrodka.

Wnioski o udzielenie upoważnień każdorazowo powinny być kierowane w formie pisemnej. Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: xxxxx przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania upoważnień m.in. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wskazując prawidłową podstawę prawną i ich treść i zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie, a w przypadku realizacji zadań bez upoważnień, niezwłocznego ich udzielenia. W przesłanym piśmie wskazano także, że wnioski kierowane do organu właściwego w zakresie udzielenia upoważnień powinny być składane w formie pisemnej. Organ do dnia kontroli nie zastosował się do wytycznych w piśmie w zakresie udzielenia prawidłowych upoważnień osobom realizującym kontrolowane zadanie.

W okresie kontrolowanym wszystkie stanowiska pracy były finansowane w części ze środków z budżetu państwa z rozdziału 85502.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Ogółem do OPS w Serocku w kontrolowanym okresie wpłynęło 136 wniosków o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym: na okres świadczeniowy 2022/2023 wpłynęły 54 wnioski, na okres świadczeniowy 2023/2024 – 45 wniosków oraz na okres świadczeniowy 2024/2025 do dnia rozpoczęcia kontroli wpłynęło

¹³ Dalej k.p.a.

¹⁴ Zakres obowiązków na stanowisku inspektora ds. funduszu alimentacyjnego z xxx r.

¹⁵ Wyjaśnienia Kierownika OPS z 25.11.2024 r.

37 wniosków. Dwa wnioski wpłynęły do Organu w formie elektronicznej a pozostałe w formie papierowej. 1 wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na niezastosowanie się strony do wezwania do dostarczenia brakujących dokumentów. Na dzień rozpoczęcia kontroli 2 wnioski pozostawały nierozpatrzone, w tych sprawach nadal prowadzone było postępowanie.

W okresie podlegającym kontroli OPS wydał łącznie 143 decyzje administracyjne w sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym: 120 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w pełnej kwocie, 8 z zastosowaniem mechanizmu zł za zł, 3 decyzje odmowne, 10 decyzji uchylających prawo do świadczenia oraz 3 decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zwrotu. Ponadto Organ wydał 2 decyzje zmieniające, w tym 1 zmieniającą wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów, stosownie do art. 29 Ustawy.

Kontroli poddano 20 losowo wytypowanych spraw z okresu podlegającego kontroli. W sprawach tych wydano łącznie 30 decyzji, w tym: 17 decyzji przyznających świadczenie z funduszu alimentacyjnego z czego 2 z zastosowaniem mechanizmu „złótwka za złotówkę”, 2 decyzje odmowne, 2 zmieniające, w tym 1 z zastosowaniem mechanizmu „złótwka za złotówkę” oraz 1 zmieniającą wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów, 5 decyzji uchylających, 3 decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie oraz 1 decyzję o umorzeniu kwoty świadczenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Jedna z wytypowanych do kontroli spraw została pozostawiona bez rozpatrzenia z uwagi na niezastosowanie się wnioskodawcy w wyznaczonym terminie, do wezwania do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty niezbędne do wydania rozstrzygnięcia.

Postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek osoby uprawnionej zgodnie z art. 15 ust. 1 Ustawy. W 18 przypadkach był to rodzic małoletniego dziecka uprawnionego do alimentów a w pozostałych 2¹⁶ przypadkach wnioskodawcą był rodzic osoby uprawnionej do alimentów w wieku powyżej 18 r.ż., która do wniosku dołączyła pełnomocnictwo, w którym upoważniła rodzica do złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz do przekazywania świadczeń na konto wskazane we wniosku.

Wnioski zostały złożone w formie papierowej w terminach wynikających z art. 20 ust. 3 Ustawy. Zostały opatrzone datą wpływu, parafką osoby przyjmującej wniosek oraz numerem sprawy. 13 skontrolowanych wniosków zostało wypełnionych prawidłowo, natomiast w pozostałych 7 stwierdzono następujące nieprawidłowości: w 3¹⁷ wnioskach nie zaznaczono w pkt. 5.3 oraz w 3¹⁸ wnioskach w punkcie 5.4 czy nastąpiła utrata lub uzyskanie dochodu; w części II wniosku nie wypełniono oświadczenia w pkt. 2 w 3¹⁹ wnioskach; w 1²⁰ wniosku nie została uwierzytelniona zmiana daty na końcu wniosku poprzez parafowanie oraz w 1²¹ wniosku pod oświadczeniem na stronie 7 nie wpisano daty podpisania oświadczenia. W tych sprawach Organ nie wezwał wnioskodawców do poprawienia/uzupełnienia wniosków. Do wniosków zostały dołączone oświadczenia

¹⁶ Wnioski nr: xxx i xxx

¹⁷ Wnioski nr: xxx, xxx, xxx

¹⁸ Wnioski nr: xxx, xxx, xxx, xxx

¹⁹ Wnioski nr: xxx, xxx, xxx

²⁰ Wniosek nr xxx

²¹ Wniosek nr xxx

o osobach zobowiązanych do alimentacji względem osoby uprawnionej innych niż dłużnik alimentacyjny, przy czym w 3 przypadkach zostały one wypełnione nieprawidłowo gdyż w 2²² odnosiły się tylko do zobowiązanych do alimentacji ze strony dłużnika alimentacyjnego, natomiast w 1²³ oświadczeniu nie wskazano wymaganych informacji, cyt. „nie znam i nie posiadam informacji na temat osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik. Posiadam informacje jedynie na temat mojej mamy”.

W 2 przypadkach Organ bezpodstawnie wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty tj. zaświadczenie od komornika o bezskuteczności egzekucji alimentów. W 1²⁴ przypadku w wezwaniu przywołano nieprawidłową podstawę prawną, tj. dotyczącą świadczeń rodzinnych, w drugim²⁵ przywołano § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lipca 2023 r.²⁶ Podstawą prawną wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty jest § 7 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia. Ponadto zgodnie z art. 15 ust. 5 Ustawy „w przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a²⁷, organ właściwy wierzyciela występuje do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji”, a tego Organ nie uczynił. W 1 przypadku w wyznaczonym terminie wnioskodawca dostarczył brakujący dokument, natomiast w drugim²⁸ nie. W tej sprawie Organ nie wystąpił do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji i w konsekwencji pozostawił wniosek bez rozpatrzenia, co jest niezgodne z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W pozostałym zakresie złożone wnioski zawierały informacje określone w art. 15 ust. 3 Ustawy oraz w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 lipca 2017 r.²⁹, obowiązującego do 13 lipca 2023 r. Po ww. dacie wnioski zawierały informacje, które zostały określone w Rozporządzeniu z 2023 r.

Odpowiednio do sprawy do wniosków dołączone zostały dokumenty takie jak: zaświadczenia lub oświadczenia o uzyskanym dochodzie, PIT-11, świadectwa pracy oraz zaświadczenia o kontynuacji nauki lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Przed wydaniem decyzji, zgodnie z wymogami art. 15a ust. 1 Ustawy, jednostka kontrolowana obligatoryjnie dokonywała weryfikacji w rejestrze PESEL, ZUS i e-Podatki, jak również dokonywała sprawdzenia pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w innych jednostkach poprzez weryfikację w CBB (Centralna Baza Beneficjentów). Organ

²² Wniosek nr xxx; xxx

²³ Wniosek nr xxx

²⁴ Wniosek nr xxx

²⁵ Wniosek nr xxx

²⁶ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341). Dalej jako Rozporządzenie z 2023 r

²⁷ Zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji.

²⁸ Dotyczy wniosku nr xxx

²⁹ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467). Dalej jako Rozporządzenie z 2017 r

wywoływał usługę ZUS dotyczącą składek na ubezpieczenia zdrowotne tylko w zakresie roku bazowego, co było nieprawidłowe. Zasadnym jest, aby w celu sprawdzenia czy była kontynuacja zatrudnienia a co za tym idzie, czy nastąpiła utrata lub uzyskanie dochodu, wywoływać usługę ZUS dotyczącą kolejnego roku następującego po roku bazowym do dnia wydania decyzji również wówczas, gdy wnioskodawca oświadczył, że on i członkowie jego rodziny nie uzyskali i nie utracili dochodu.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, gdyż egzekucja okazała się bezskuteczna. Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat, lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub szkole wyższej. W 1³⁰ sprawie w której uprawnioną do świadczenia z funduszu alimentacyjnego była osoba pow. 18 roku życia, jednostka nie dokonała sprawdzenia w systemie MEN (Ministerstwo Edukacji Narodowej) czy osoba ta kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i uznała spełnienie warunku określonego w art. 9 ust. 1 Ustawy, jedynie na podstawie oświadczenia wnioskodawcy zawartego we wniosku. W dokumentacji tej sprawy nie stwierdzono również zaświadczenia ze szkoły o kontynuacji nauki.

Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego. Ogółem Organ wydał rozstrzygnięcia w 19 sprawach oraz 1 pozostawił bez rozpatrzenia. Przyznał świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 17 przypadkach na 19 osób uprawnionych, a w 2 odmówił prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 16 przypadkach świadczenie przyznano na cały okres świadczeniowy, w 1³¹ na okres krótszy niż świadczeniowy, tj. od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu świadczeniowego oraz w 1³² od początku okresu świadczeniowego do ukończenia szkoły przez pełnoletnią osobę uprawnioną do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 900 zł w okresie świadczeniowym 2022/2023, i kwoty 1209 zł w okresie świadczeniowym 2023/2024 i 2024/2025 Świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 10 przypadkach zostało przyznane w pełnej kwocie tj. 500 zł miesięcznie a w pozostałych 7 w wysokości bieżąco ustalonych alimentów. W 3³³ sprawach, z czego w 1³⁴ przypadku była to decyzja zmieniająca, świadczenie zostało przyznane z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Ustalono, że dochód został wyliczony prawidłowo z uwzględnieniem kryterium dochodowego w kwocie 900 zł na osobę w rodzinie w 1 przypadku i 1209 zł w pozostałych dwóch sprawach. Wyliczając dochód wzięto pod uwagę właściwy dochód z roku bazowego oraz dochód uzyskany w roku następującym po roku bazowym, który został przeliczony na osobę w rodzinie w okresie na jaki rozpatrywane było prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego prawidłowo przyznano w wysokości różnicy między kwotą świadczenia przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

³⁰ Sprawa z wniosku nr xxx

³¹ Sprawa z wniosku nr xxx

³² Sprawa z wniosku nr xxx

³³ Sprawa oznaczona nr xxx, xxx, xxx

³⁴ Sprawa oznaczona nr xxx

Ustalono, że dochody w przeliczeniu na jednego członka rodziny w 16 sprawach wyliczono w sposób prawidłowy w oparciu o właściwy rok bazowy z uwzględnieniem dochodów uzyskanych, utraconych, wysokości należnych podatków, ulg na dzieci, składek społecznych, składek zdrowotnych oraz innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu. Stwierdzono jednak następujące uchybienia w prowadzeniu postępowań w zakresie wyliczania miesięcznego dochodu przypadającego na osobę w rodzinie w 3 przypadkach. W 1³⁵ sprawie w trakcie trwania okresu świadczeniowego wnioskodawczyni złożyła oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, że utraciła dochód uzyskiwany u poprzedniego pracodawcy i podjęła zatrudnienie u innego pracodawcy. W oświadczeniu podała kwotę netto uzyskanego dochodu za miesiąc styczeń bez podania roku. Z powyższego pisma nie wynika od kiedy nastąpiło zatrudnienie i u jakiego pracodawcy. W tym przypadku Organ nie dokonał stosowanej weryfikacji w systemach ZUS i przyjął dochód uzyskany jedynie w oparciu o oświadczenie, co było działaniem nieprawidłowym. Prawidłowo należało zweryfikować zarówno utratę jak i uzyskanie dochodu w oparciu o weryfikację składek na ubezpieczenie zdrowotne, jak również zażądać zaświadczenia od pracodawcy o dochodzie uzyskanym za miesiąc następujący po miesiącu uzyskania dochodu, stosownie do art. 9 ust. 4 Ustawy. W kolejnej³⁶ sprawie miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie został obliczony nieprawidłowo. Z dokonanej weryfikacji składek na ubezpieczenie zdrowotne w zbiorach ZUS za okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. wynika, że wnioskodawca utracił dochód z dwóch stosunków pracy, przy czym jeden od dnia 01.03.2022 r., a drugi od 01.01.2023 r. Z weryfikacji wywołanej za okres od 01.01.2023 r. do 14.09.2023 r. wynika, że wnioskodawca podjął zatrudnienie od 01.03.2023 r. u pracodawcy u którego wcześniej był zatrudniony do 28.02.2022 r. Wyliczając dochód Organ wziął pod uwagę oświadczenie, w którym wnioskodawca wskazał, że kontynuuje zatrudnienie u pracodawcy innego niż to wynika z dokumentów. Organ utracił dochód uzyskany od jednego pracodawcy, tymczasem prawidłowo należało utracić również od drugiego pracodawcy, gdyż przerwa w tym zatrudnieniu wyniosła 10 miesięcy. Ponadto należało podjąć stosowne działania w celu pozyskania dokumentów do wyliczenia dochodu z uwzględnieniem dochodu uzyskanego po roku bazowym zgodnie z art. 4a Ustawy. W kolejnej sprawie³⁷ również nieprawidłowo został wyliczony dochód przypadający na osobę w rodzinie. W tej sprawie kontrolowana jednostka nie wezwwała wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku o dokument dotyczący uzyskania dochodu z zatrudnienia³⁸ po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy tj. zaświadczenia od pracodawcy o dochodzie uzyskanym w miesiącu następującym po miesiącu uzyskania dochodu zgodnie z art. 4a Ustawy, a co za tym idzie nie uwzględniła w wyliczeniach dochodu uzyskanego. W tej sprawie Organ jeszcze dwukrotnie dokonywał przeliczenia dochodu z uwagi na zmianę sytuacji rodzinnej i dochodowej, powielając powyższą nieprawidłowość. Dokonując kolejnych wyliczeń Organ nie weryfikował w systemach ZUS, danych dotyczących składek zdrowotnych oraz kontynuacji zatrudnienia, co skutkowało nieprawidłowym wyliczeniem dochodu przy drugiej aktualizacji. Organ przyjął cały dochód uzyskiwany w roku bazowym przez jednego członka rodziny, tymczasem z weryfikacji wykonanej w systemach ZUS z dnia 11 lipca 2023 r. wynika, że dochód ten został utracony w całości.

W 5 sprawach w trakcie trwania okresu świadczeniowego zostały złożone oświadczenia, w których beneficjenci wnioskowali o uchylenie decyzji przyznających świadczenia

³⁵ Sprawa z wniosku nr xxx

³⁶ Sprawa z wniosku nr xxx

³⁷ Sprawa z wniosku nr xxx

³⁸ Dot. zatrudnienia od xxx – nazwa płatnika xxx xxx

z funduszu alimentacyjnego. W 3³⁹ przypadkach jako powód podali uzyskanie dochodu i przekroczenie dochodu uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, (przy czym do 1⁴⁰ sprawy zostały dołączone również dokumenty dotyczące uzyskania dochodu), w 1⁴¹ przypadku bez podania przyczyny oraz w 1⁴² przypadku uwagi na zobowiązanie się dłużnika alimentacyjnego do płacenia alimentów. W tych sprawach Organ niezwłocznie wydał decyzje uchylające. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz wykonanego przez jednostkę przeliczenia dochodu stwierdzono, że w 1⁴³ sprawie dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie uprawniał do przyznania świadczenia z zastosowaniem art. 9 ust. 2a Ustawy, zatem Organ winien poinformować stronę postępowania o powyższym prawie. W tej sprawie została wydana decyzja w sprawie nienależnie pobranych świadczeń, w której do zwrotu ustalono kwotę 1440 zł (3 miesiące x 480 zł) wypłaconą na podstawie decyzji⁴⁴ przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego w kwocie 480 zł miesięcznie. Należy jednak zauważyć, że prawidłowo za nienależnie pobrane świadczenie należało uznać kwotę 1920 zł (4 x 480 zł), gdyż świadczenie zostało wypłacone również za miesiąc, w którym była wydana decyzja uchylająca tj. za maj 2022 r. Pomimo iż świadczenie w wysokości 480 zł za maj 2022 r., zostało niezwłocznie zwrócone przez świadczeniobiorcę przelewem na konto OPS w Serocku, to było ono świadczeniem nienależnie pobranym i należało wykazać je w decyzji z zaznaczeniem, że kwota 480 zł została zwrócona. Ponadto z przeliczenia dochodu z uwzględnieniem dochodu uzyskanego wynika, że dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie został przekroczony o kwotę 276,53 zł, zatem zgodnie z art. 9 ust. 2a u.p.o.u.a. świadczenie przysługiwało w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód, tj. w wysokości 203,47 zł miesięcznie, o czym Organ nie poinformował świadczeniobiorcy. W pozostałych przypadkach Organ nie wydawał decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach. Niemniej jednak w 1⁴⁵ przypadku należało wydać decyzję o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. W tym przypadku decyzja uchylająca została wydana 21 lutego 2024 r. a świadczenie należne za miesiąc luty zostało wypłacone 12 lutego 2024 r. Pomimo, iż świadczeniobiorca zwrócił świadczenie w pełnej kwocie na konto Urzędu Miasta Serocka 22 lutego 2024 r., należało wydać decyzję o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń z zaznaczeniem, że wymagana kwota została zwrócona.

W 2⁴⁶ sprawach dochód rodziny w przeliczeniu na osobę przekroczył kwotę obowiązującą w danym okresie świadczeniowym, uprawniającą do przyznania świadczenia z zastosowaniem mechanizmu zł za zł. W tych sprawach zostały wydane decyzje odmowne. Decyzje odmowne wydano na podstawie art. 9 ust. 1, ust. 2 oraz ust. 2a i 2b Ustawy.

Wszystkie badane sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy oraz art. 35 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego⁴⁷ (dalej k.p.a.).

³⁹ Sprawy oznaczone nr: xxx, xxx. xxx

⁴⁰ Sprawa oznaczona nr xxx

⁴¹ Sprawa oznaczona nr xxx

⁴² Sprawa oznaczona nr xxx

⁴³ Sprawa oznaczona nr xxx

⁴⁴ Decyzja nr xxx z dnia xxx.

⁴⁵ Sprawa oznaczona nr xxx

⁴⁶ Sprawa oznaczona nr xxx; xxx

⁴⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572);

W skontrolowanych postępowaniach Organ wydał ogółem 30 decyzji administracyjnych. 10 decyzji administracyjnych spośród 30 decyzji skontrolowanych zawierało elementy określone w art. 107 k.p.a. takie jak: oznaczenie organu właściwego, tj. Burmistrza Miasta i Gminy Serock, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. W wyniku analizy decyzji stwierdzono, że wszystkie 17 decyzji przyznających prawo do świadczenia, w tym decyzje wydane z zastosowaniem mechanizmu „złótwka za złotówkę”, nie zawierało uzasadnienia faktycznego i prawnego. Uzasadnienie tych decyzji było lakoniczne i ograniczało się tylko do stwierdzenia, cyt. „w oparciu o złożony wniosek wraz z wymaganymi załącznikami stwierdzam, że nabył/a Pan/i prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego”. Takie uzasadnienie jest niezgodne z art. 107 § 1 pkt 6 oraz § 3 k.p.a., które stanowią o tym, że decyzja powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. Natomiast wszystkie 3⁴⁸ decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie zawierały uzasadnienia prawnego. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł wydając rozstrzygnięcie, natomiast uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienia decyzji odmownych były sformułowane zgodnie z art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a. Decyzje przyznające i uchylające w treści zawierały informację, że podlegają natychmiastowej wykonalności, zgodnie z art. 20 ust. 2 Ustawy. Decyzje przyznające świadczenia w pouczeniu zawierały informację o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń, w myśl art. 19 ust. 1 Ustawy, jednakże bez przywołania przepisu, którego treść dotyczy. Wszystkie decyzje zawierały pouczenie o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, w myśl art. 127a k.p.a. W pouczeniu 22 decyzji, tj. 17 decyzji przyznających oraz 5 decyzji uchylających zawarto treść ww. przepisu, bez wskazania przepisu i ustawy, którego treść dotyczy. W przypadku przytoczenia w decyzji treści przepisu należy wskazywać jakiego przepisu i ustawy treść dotyczy.

W decyzjach przyznających, zmieniających i uchylających nie poinformowano strony o wynikającym z art. 23 ust. 1 Ustawy, obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz odsetkami. Decyzje przyznające prawo do świadczeń zawierały informację o terminie i sposobie ich wypłaty. Określono w nich terminy wypłat do 10-go dnia lub do 15-go dnia każdego miesiąca.

W podstawie prawnej badanych decyzji przyznających wskazano art. 130 k.p.a., stanowiący o tym, że przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu oraz, że wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. Przepisy k.p.a. nie miały tu zastosowania, bowiem to ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest ustawą szczególną w stosunku do k.p.a. i tylko w sprawach nieuregulowanych wyżej cytowaną ustawą mają zastosowanie przepisy k.p.a., o czym stanowi art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 28 skontrolowanych decyzjach administracyjnych, jako adresata decyzji w sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na uprawnione dziecko w wieku do 18 roku życia, wskazano wnioskodawcę, tj. rodzica dziecka. Zgodnie z art. 2 pkt 11 Ustawy, osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest

⁴⁸ Decyzje oznaczone: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r.

dziecko uprawnione do alimentów, czyli osoba nieposiadająca zdolności do czynności prawnych, a co za tym idzie działająca w postępowaniu administracyjnym przez przedstawiciela ustawowego, tj. rodzica. Zatem zgodnie z art. 2 pkt 11 Ustawy w związku z art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a. prawidłowo jako adresata decyzji należało wskazać osobę uprawnioną oraz jej przedstawiciela ustawowego. W 2⁴⁹ decyzjach Organ prawidłowo wskazał adresata decyzji.

W 2⁵⁰ decyzjach przyznających wydanych z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie zawarto sposobu wyliczenia kryterium dochodowego oraz kwoty przyznanego świadczenia. W sentencji decyzji zawarto wyłącznie informację o kwocie przysługującego świadczenia. Prawidłowo należało orzec o przysługujących pełnych kwotach świadczeń, a następnie w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, na podstawie art. 9 ust. 2a i 2b ustawy, ustalić przysługującą do wypłaty kwotę świadczenia w wysokości różnicy pomiędzy łączną kwotą przysługującego świadczenia a kwotą, o którą przekroczony został dochód rodziny.

Rozstrzygnięcie 3⁵¹ decyzji uchylających zostało sformułowane nieprawidłowo, gdyż wstecznie uchylono prawo do świadczeń. Prawidłowo należało uchylić decyzję przyznającą świadczenie i ograniczyć się do zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”, bez wskazywania okresu uchylecia, ponieważ decyzje te wiążą strony postępowania z datą ich wydania. Zapis, od kiedy strona traci prawo należało zamieścić wyłącznie w uzasadnieniu decyzji. W 3⁵² decyzjach prawo do świadczenia uchylono na podstawie art. 155 k.p.a., co było działaniem nieprawidłowym. W tych sprawach należało uchylić decyzję przyznającą prawo do świadczenia na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, który to przepis stanowi o możliwości uchylecia decyzji bez zgody osoby uprawnionej albo jej przedstawiciela ustawowego, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń. Zgodnie z art. 25 Ustawy, przepisy ustawy k.p.a. stosuje się w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie.

Organ wydał 3 decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 1 przypadku Organ wydał decyzję po uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie, w 1 przypadku wydano decyzję w związku z nienależnie pobranych świadczeniem w pełnej wysokości w okresie 2 miesięcy (po uprzednim wydaniu decyzji zmieniającej z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”) oraz w 1 przypadku decyzja w przedmiotowej sprawie została wydana w związku ze zgonem dłużnika alimentacyjnego. W wydanych decyzjach o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń w podstawie prawnej zawarto przepisy art. 23 ust. 1 i 1a, ust. 6-7 Ustawy, stanowiące o nienależnie pobranych świadczeniach. W decyzjach powołano się na przepis regulujący wysokość zwrotu odsetek za opóźnienia. W treści decyzji nie zawarto informacji, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w myśl art. 23 ust. 6 Ustawy.

⁴⁹ Decyzje oznaczone: xxx z xxx r., xxx z xxx r.

⁵⁰ Decyzje oznaczone: xxx z xxx r., xxx z xxx r.

⁵¹ Decyzje oznaczone: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r.

⁵² Decyzje oznaczone: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r.

W 1⁵³ sprawie wydano decyzję⁵⁴ o umorzeniu kwoty świadczenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegającego zwrotowi (po uprzednio wydanej decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego⁵⁵). Umorzenie nienależnych pobranych świadczeń nastąpiło na pisemny wniosek⁵⁶ świadczeniobiorcy. Przyczyną umorzenia świadczeń podlegających zwrotowi była trudna sytuacja zdrowotna oraz materialna rodziny, a żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia stanowiłoby nadmierne obciążenie dla funkcjonowania rodziny (sprawa, w której nastąpił zgon dłużnika alimentacyjnego). W tej sprawie przeprowadzono postępowanie administracyjne oraz dołączono dokumenty potwierdzające trudną sytuację bytową rodziny. Decyzję o umorzeniu kwoty nienależnie pobranych świadczeń wydano na podstawie art. 23 ust. 8 Ustawy.

W pozostałych dwóch sprawach, nienależnie pobrane świadczenia zostały odzyskane w jednej sprawie w roku 2023, a w drugiej w roku 2024, tj. w roku kalendarzowym, w którym zostały wydane przedmiotowe decyzje.

- W podstawie prawnej analizowanych decyzji stwierdzono następujące uchybienia:
- w podstawie prawnej 6⁵⁷ decyzji przyznających świadczenia przywołano nieaktualny publikator ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wskazano Dz.U. z 2023 r. poz. 581 ze zm., prawidłowo należało wskazać Dz. U. z 2023 r. poz. 1300;
- w podstawie prawnej 3⁵⁸ decyzji przywołano nieaktualne rozporządzenie wykonawcze, wskazano Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467), prawidłowo należało wskazać Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341);
- w podstawie prawnej 3 decyzji uchylających nie przywołano art. 24 ust. 1 Ustawy, który stanowi podstawę do zmiany bądź uchylenia prawo do świadczeń, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczenia, natomiast przywołano niemający w tych przypadkach zastosowania art. 155 k.p.a. wraz z art. 25 u.p.o.u.a., gdyż kwestia zmiany lub uchylenia decyzji została uregulowana w przepisach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ponadto w skontrolowanych decyzjach stwierdzono następujące uchybienia:

- w sentencji 1⁵⁹ decyzji zmieniającej kwotę świadczenia na podstawie art. 29 ust. 1 Ustawy, nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie, w ten sposób, że orzeczono o „wstrzymaniu świadczenia” a następnie o jego „przyznaniu”. Decyzje zmieniające powinny orzekać wyłącznie o zmianie wysokości świadczenia z funduszu

⁵³ Sprawa oznaczona nr 433.2400.2022

⁵⁴ Decyzja nr 4320.56.2023 z 22.11.2023 r.

⁵⁵ Decyzja nr 4320.50.2023 z 19.10.2023 r.

⁵⁶ Wniosek z 13.11.2023 r.

⁵⁷ Decyzje oznaczone: 4320.23.2023 z 06.09.2023 r., 4320.27.2023 z 07.09.2023 r., 4320.41.2023 z 02.10.2023 r., 4320.19.2023 z 01.09.2023 r., 4320.43.2023 z 02.10.2023 r., 4320.12.2023 z 11.08.2023 r.

⁵⁸ Decyzje oznaczone: 4320.23.2023 z 06.09.2023 r., 4320.27.2023 z 07.09.2023 r., 4320.19.2023 z 01.09.2023 r.

⁵⁹ Decyzja nr xxx z xxx r.

alimentacyjnego, a nie rozstrzygać o wstrzymaniu świadczenia, które nie dotyczy tej zmiany;

- w rozstrzygnięciu ³⁶⁰ decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, stwierdzono brak zapisu o wyrównaniu wypłat świadczeń należnych za miesiące poprzednie, w miesiącu następującym po tym miesiącu, w którym została wydana decyzja. Jednocześnie skontrolowane listy wypłat sporządzone na dany miesiąc potwierdziły wypłaty świadczeń za poprzednie miesiące, w odpowiednich wysokościach świadczeń, zgodnie z rozstrzygnięciem;
- w pouczeniu wszystkich ⁵⁶¹ decyzji uchylających przywołano art. 19 ust. 1 Ustawy, niemający zastosowania w sprawie.

Skontrolowane decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

Analiza list wypłat oraz przelewów bankowych wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 Ustawy, oraz zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. W skontrolowanych sprawach, w których termin wypłaty świadczeń określono w decyzjach do 15-go każdego miesiąca w okresie świadczeniowym 2022/2023 w miesiącach: październik 2022 r. (17.10.2022 r.), styczeń 2023 r. (16.01.2023 r.), kwiecień 2023 r. (17.04.2023 r.) oraz sierpień 2023 r. (16.08.2023 r.) wypłaty zostały zrealizowane po terminie określonym w decyzji, w okresie świadczeniowym 2023/2024 w miesiącach: październik 2023 r. (16.10.2023 r.), czerwiec 2024 r. (17.06.2024 r.) oraz wrzesień 2024 r. (16.09.2024 r.) wypłaty zostały zrealizowane po terminie określonym w decyzjach. W skontrolowanych sprawach, w których termin wypłaty świadczeń określono w decyzji do 10-go każdego miesiąca w okresie świadczeniowym 2022/2023 w miesiącach: grudzień 2022 r. (12.12.2022 r.), marzec 2023 r. (13.03.2023 r.), kwiecień 2023 r. (11.04.2023 r.), czerwiec 2023 r. (13.06.2023 r.), wrzesień 2023 r. (11.09.2023 r.) wypłaty zostały zrealizowane po terminie określonym w decyzjach, w okresie świadczeniowym 2023/2024 w miesiącach: grudzień 2023 r. (11.12.2023 r.), luty 2024 r. (12.02.2024 r.), oraz marzec 2024 r. (11.03.2024 r.) wypłaty zostały zrealizowane po terminie określonym w decyzjach. W pozostałych miesiącach w okresach świadczeniowych 2022/2023 i 2023/2024 wypłaty były zgodne z terminami podanymi w decyzjach administracyjnych.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 1a Ustawy dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, które naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń, do dnia spłaty. Zatem ma to istotny wpływ na prowadzoną egzekucję świadczeń. Dlatego świadczenia z funduszu alimentacyjnego należy wypłacać w terminach określonych w harmonogramie (w tym przypadku w decyzjach administracyjnych, które przekazano do organu egzekucyjnego), a w przypadku każdej zmiany, należy bezzwłocznie informować odpowiedni organ prowadzący postępowanie egzekucyjne. Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w kontrolowanych sprawach stwierdzono, że Organ nie przekazywał stosownej informacji o zmianie terminów wypłat do organu egzekucyjnego. Powyższe

⁶⁰ Decyzje oznaczone: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r.

⁶¹ Decyzje oznaczone: xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r., xxx z xxx r.

realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe lub w formie gotówki w 1 przypadku, w miesiącu, za który przysługiwało świadczenie, w tym w 4 sprawach z wyrównaniem świadczeń za poprzednie miesiące.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. Pani xxx xxx– Kierownik OPS (w całym okresie kontrolowanym) oraz Pani xxx xxx– Zastępca Kierownika OPS (od 1 września 2024 r. do dnia kontroli), nie posiadały upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
2. Kierownik OPS nie występowała do Burmistrza Miasta i Gminy Serock z pisemnym wnioskiem o wydanie upoważnienia dla pracownika merytorycznego do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
3. W podstawie prawnej upoważnienia z 1 marca 2021 r. dla Pani xxx xxx wskazano art. 268a k.p.a., niemający zastosowania przy udzielaniu upoważnień do realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
4. W 7 przypadkach przyjęto nieprawidłowo lub niekompletnie wypełnione wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego i nie wezwano wnioskodawcy do poprawienia wniosku.
5. W 3 przypadkach przyjęto nieprawidłowo wypełnione oświadczenie dotyczące wskazania osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny i nie wezwano do poprawienia tych dokumentów.
6. W 2 przypadkach bezpodstawnie wystosowano do wnioskodawcy wezwanie do uzupełnienia wniosku o brakujący dokument wskazując jednocześnie nieprawidłową podstawę prawną tego działania.
7. W 1 przypadku nie wystąpiono do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji i w konsekwencji bezpodstawnie pozostawiono wniosek bez rozpatrzenia z uwagi na niezastosowanie się wnioskodawcy do wezwania do uzupełnienia wniosku o brakujący dokument.
8. Nie wywoływano usługi ZUS dotyczącej składek na ubezpieczenia zdrowotne w zakresie roku/lat następujących po roku bazowym.
9. W 1 przypadku nie dokonano weryfikacji w systemach MEN czy osoba uprawniona do alimentów w wieku powyżej 18 r.ż. kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej jak również nie zażądano dostarczenia stosownego zaświadczenia ze szkoły o kontynuacji nauki.
10. W 3 sprawach nieprawidłowo zgromadzono dokumentację niezbędną do wyliczenia dochodu, a co za tym idzie wyliczono dochód przypadający na osobę w rodzinie w sposób nieprawidłowy.
11. W 1 sprawie, nie poinformowano strony, że gdy kwota o jaką został przekroczony dochód uprawniała do przyznania świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” i na wniosek strony uchylono decyzję przyznającą świadczenie (świadczeniobiorca wystąpił z wnioskiem o uchylenie decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego z uwagi na podjęcie zatrudnienia i przekroczenie dochodu uprawniającego do świadczenia).
12. W 1 sprawie nie wydano decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu.
13. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - w decyzjach przyznających prawo do świadczenia w podstawie prawnej wskazano art. 130 k.p.a., stanowiący o wykonaniu decyzji, który nie miał zastosowania z uwagi na uregulowanie tej kwestii w art. 20 ust. 2 Ustawy;
 - w 17 decyzjach przyznających świadczenia nie zawarto uzasadnienia faktycznego i prawnego;

- w 3 decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrocie nie zawarto uzasadnienia prawnego;
 - w decyzjach przyznających, zmieniających i uchylających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie zawarto pouczenia o obowiązku wynikającym z art. 23 ust. 1 Ustawy, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami;
 - w 28 decyzjach jako adresata decyzji wskazano wyłącznie przedstawiciela ustawowego tj. rodzica dziecka uprawnionego do alimentów. Zgodnie z art. 2 pkt 11 Ustawy w związku z art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a. jako adresata decyzji należało wskazać osobę uprawnioną oraz przedstawiciela ustawowego;
 - w orzeczeniu 2 decyzji przyznających świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie zawarto informacji o przysługujących pełnych kwotach świadczeń, w uzasadnieniu przedmiotowych decyzji nie zawarto sposobu wyliczenia kryterium dochodowego oraz kwoty przyznanego świadczenia;
 - w 4 decyzjach uchylających zawarto nieprawidłowe zapisy tj.: w 3 decyzjach nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie poprzez wskazanie okresu uchylenia świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wskazano wsteczną datę uchylenia tj. wcześniejszą niż data wydania decyzji uchylającej, w 3 decyzjach jako podstawę prawną uchylenia wskazano art. 155 k.p.a., prawidłowo należało wskazać art. 24 ust 1 Ustawy;
 - w podstawie prawnej: 6 decyzji przyznających świadczenia powołano nieaktualny publikator ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; 3 decyzji powołano nieaktualne rozporządzenie wykonawcze; 3 decyzji uchylających nie powołano art. 24 ust. 1 Ustawy, na podstawie którego uchylono decyzję przyznającą świadczenie;
 - w sentencji 1 decyzji zmieniającej kwotę świadczenia na podstawie art. 29 ust. 1 Ustawy, nieprawidłowo sformułowano rozstrzygnięcie, w ten sposób, że orzeczono o „wstrzymaniu świadczenia” a następnie o jego „przyznaniu”;
 - w treści decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrocie nie poinformowano strony, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w myśl art. 23 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
 - w rozstrzygnięciu 3 decyzji przyznających świadczenia, nie zawarto zapisu o wyrównaniu wypłat świadczeń należnych za miesiące poprzednie;
 - w pouczeniu decyzji przyznających zawarto treść art. 19 ust. 1 Ustawy, bez wskazania artykułu i ustawy, którego treść dotyczy;
 - w pouczeniu 22 skontrolowanych decyzji zawarto treść art. 127a k.p.a., bez wskazania artykułu i ustawy, którego treść dotyczy;
 - w pouczeniu wszystkich decyzji uchylających przywołano art. 19 ust. 1 Ustawy, niemający zastosowania w sprawie.
14. W 14 miesiącach, przelewów bankowych na konta świadczeniobiorców, dokonano po terminie wskazanym w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych o czym nie poinformowano tych organów.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą: w okresie od 1 lipca 2022 r. do 29 lipca 2024 r. Pani xxx xxx – poprzedni Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Serocku oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia, natomiast od 1 sierpnia 2024 r. do dnia kontroli Pani xxx xxx – obecny Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Serocku oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią xxx xxx Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Serocku do podjęcia następujących działań:

1. Zapewnienia realizacji zadań z kontrolowanego zakresu na podstawie upoważnień do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego udzielonych wyłącznie na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i zgodnych z treścią tego przepisu.
2. Pisemnego występowania do Burmistrza Miasta i Gminy Serock o udzielenie upoważnień dla pracowników realizujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego, stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
3. W przypadku nieprawidłowo wypełnionego wniosku lub gdy do wniosku załączono nieprawidłowo wypełnione oświadczenie o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, wzywania wnioskodawców na podstawie § 7 rozporządzenia wykonawczego, do ich poprawienia lub uzupełnienia, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.
4. Wzywania wnioskodawców do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty z przywołaniem prawidłowej podstawy prawnej tj. § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego.
5. W przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji alimentów występowania do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji, stosownie do art. 15 ust. 5 Ustawy i niewzywania wnioskodawców, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, do dostarczenia tego dokumentu.
6. Przy obliczaniu dochodu przypadającego na osobę w rodzinie, obligatoryjnego weryfikowania uzyskania i utraty dochodu poprzez wywołanie usługi ZUS dotyczącej składek na ubezpieczenia zdrowotne, w zakresie roku/lat następujących po roku bazowym.
7. Weryfikowania w systemach MEN czy osoba uprawniona do alimentów w wieku powyżej 18 r.ż. kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej.
8. Wyliczania dochodu przypadający na osobę w rodzinie w sposób prawidłowy, tj. w oparciu o kompletną dokumentację oraz z wykorzystaniem właściwej weryfikacji z dostępnych systemów informatycznych.
9. W sytuacji złożenia przez świadczeniobiorcę wniosku o uchylenie decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego, z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczenia w pełniej wysokości, po przeliczeniu dochodu i stwierdzeniu, że świadczenie można przyznać z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, informowania o tym świadczeniobiorcy, a co za tym idzie zapewnienia świadczeniobiorcy możliwości podjęcia świadomej decyzji o rezygnacji z prawa do świadczenia.
10. W sytuacji stwierdzenia nienależnie pobranych świadczeń wydawania stosownej decyzji w tym zakresie, również w przypadkach, kiedy świadczeniobiorca niezwłocznie po wpływie kwoty świadczenia na wskazany we wniosku rachunek bankowy, dokonał zwrotu kwoty świadczenia na konto organu.
11. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością i uważnością, w szczególności:
 - w decyzjach przyznających prawo do świadczenia w podstawie prawnej niewskazywania art. 130 k.p.a., stanowiącego o wykonaniu decyzji, z uwagi na uregulowanie tej kwestii w art. 20 ust. 2 Ustawy;
 - w decyzjach przyznających świadczenie zawierania uzasadnienia faktycznego i prawnego, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 6 i art. 107 § 3 k.p.a.;

- w decyzjach wydawanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu zawierania uzasadnienia prawnego;
 - w decyzjach przyznających, zmieniających i uchylających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego zawierania pouczenia o obowiązku wynikającym z art. 23 ust. 1 Ustawy, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami;
 - wskazywania jako adresata decyzji małoletnie dziecko uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, zgodnie z art. 2 pkt 11 Ustawy, w związku z art. 28 i art. 30 § 2 k.p.a.;
 - w sentencji decyzji przyznających świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” zawierania informacji o kwotach świadczeń, jakie przysługiwałyby w pełnej wysokości, natomiast w uzasadnieniu przedmiotowych decyzji zawierania sposobu wyliczenia kryterium dochodowego oraz kwoty przyznanego świadczenia;
 - w sentencji decyzji uchylających niewskazywania okresu uchylecia wstecz;
 - uchylania decyzji na podstawie art. 24 ust. 1 Ustawy, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń (...);
 - w podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia przywoływania aktualnych publikatorów ustawy oraz rozporządzenia wykonawczego;
 - w decyzjach zmieniających wysokość świadczenia orzekania wyłącznie o zmianie wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego, bez rozstrzygania o wstrzymaniu świadczenia a następnie o przyznaniu, tj. z pominięciem elementów, które nie dotyczą tej zmiany;
 - w treści decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrocie pouczenia strony, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w myśl art. 23 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
 - w rozstrzygnięciu decyzji przyznających świadczenia zawierania zapisu o wyrównaniu wypłat świadczeń należnych za miesiące poprzednie;
 - w pouczeniu decyzji przyznających zawierania treści art. 19 ust. 1 Ustawy, ze wskazaniem artykułu i ustawy, którego treść dotyczy;
 - w pouczeniu decyzji administracyjnych zawierania treści art. 127a k.p.a., ze wskazaniem artykułu i ustawy, którego treść dotyczy;
 - w decyzjach uchylających nieprzywoływania art. 19 ust. 1 Ustawy, który nie ma zastosowania w sprawie.
12. Wypłacania przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminach zgodnych z harmonogramem wypłat dołączonym do decyzji, przekazanych do organów egzekucyjnych. W przypadku zmiany terminu wypłaty świadczeń, niezwłocznego informowania odpowiedniego organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego
Xxx xxx
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
Pan xxx xxx xxx
Burmistrz Miasta i Gminy Serock

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Przetwarzamy Państwa dane osobowe wyłącznie w celu wykonania zadań Administratora, które wynikają z przepisów prawa oraz zadań realizowanych w interesie publicznym. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/Przetwarzanie-danych-osobowych>, w zakładce „O urzędzie” – „Przetwarzanie Danych Osobowych”.